

بررسی آرای معرفت‌شناختی ویلفرد سلرز

amiri2005@gmail.com

mohammad_h@qabas.net

عباسعلی امیری / دکتری حکمت متعالیه مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

محمد حسین زاده یزدی / استاد گروه فلسفه مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

پذیرش: ۹۸/۰۴/۲۵

دریافت: ۹۷/۱۲/۲۲

چکیده

در طول تاریخ معرفت‌شناسی حملات فراوانی به نظریه مبنائگرایی شده است. به جرئت می‌توان گفت که هیچ‌کدام آنها به اندازه حمله‌ای که سلرز به مبنائگرایی کرده، از اهمیت برخوردار نیست. در واقع سلرز با نقد «داده» و اسطوره خواندن آن، که بنیان مبنائگرایی تجربی را تشکیل می‌دهد، اساس باورهای غیراستنتاجی را برای منتهی شدن به معرفت فرو می‌ریزد. در پی نقدهای سلرز به «داده» بحرانی عمیق دامن‌گیر مبنائگرایی تجربی مسلکان می‌گردد که سلرز می‌کوشد با طرح مباحث بدیعی مانند فضای منطقی دلایل، نومیالیسم روان‌شناسانه و رفتارگرایی روش‌شناسانه در معرفت‌شناسی، راه‌حل مناسبی برای بحرانی که خود آن را پدید آورده بیابد. بارزترین نتیجه حملات سلرز به مبنائگرایی تجربه‌گرایان نفی «آگاهی مستقیم» فاعل شناساست. فیلسوفان مسلمان بر این باورند که نفی «آگاهی مستقیم» اساس هرگونه معرفتی در فاعل شناسا را ویران خواهد کرد و دسترسی به معرفت را از جانب وی مخدوش می‌سازد. بررسی دیدگاه سلرز در نفی «آگاهی مستقیم» و ارزیابی راه‌حل جای‌گزین آن از اهداف مقاله حاضر است.

کلیدواژه‌ها: سلرز، داده، رفتارگرایی روش‌شناسانه، نومیالیسم روان‌شناسانه، فضای منطقی دلایل، علم حضوری.